

Bájkkeavijssa NuorttaSálto

Rádjálávssá guhti

Tæksta: Børge Strandskog
Járggálibme: Divte Media AS /
Adrian N. Mikkelsen

Sachsenhausenij virdduj

■ Vuosádus Brudd, mij ávdep vahko Árranin rabáduváj, ávddánbuktá moadda amás, sjevnijis subtsasa mijá histávrás – dagu subtsas Amund Johnsen birra Strávvátjis Hábmerin. Sån giddiduváj tuskajis ietjas rádjálávssá ja dábdos fángaárruhij Sachsenhausenij virdduj.

Gáktu sáme giehtadaláduvvin doaro maññela le akta Vuona maññádoarohistávrá stuorámus skámojs. Rádjálávssá ettjin almullattjat gijteduvá jali rámpoduvá dan várálasj bargo ávdás majt tjadáin doaro jagij sinna, valla dan sadjáj farra doarrádaláduvvin ja gáddalahteduvvin. Esski jagen 2005 Gånágis Harald vájvahij rámpodisvuodas rádjálávssá ja sijá báhttsijda, gá Sámedikkev rabáj dán jage, 60 jage maññel gá doarro hiejtij. Ja dát guhká rámpodisvuohta ja tjuodjelimvánesvuodas dagáj nav jut rádjálávssá ja sáme birrasa ettjin vuojsa dájtt tjierggis dáhpádusájt nammada. Vásádusá ettjin subtsastuvá, ja ettjin gájt tjáleduvá. Ja muhtem mærráj le aj nav subtsas mij subtsas Strávvátj Amunda birra.

Amund Nicolai Johnsen riegáduváj Skotsfjordmarkan Stájgon jagen 1907, valla unna mánátjin Hábmerij bádiij aktan æjgádiij ja oarbbenij muhtem jage maññ-

Amund Johnsen subtsas le oasse vuosádusás BRUDD mij Árranin rabáduváj ávdep vahko. Rádevadde Anne Kalstad Mikkelsen le ávdásstediiddje vuosádusás – mij vil ienep sajij rijkan vuoseduvvá. **Amund Johnsen historie** er en del av utstillingen BRUDD som ble åpnet på Árran i forrige uke. Rádgiver Anne Kalstad Mikkelsen er lokalt ansvarlig for utstillingen – som vises flere steder i landet.

ela. Áhttjes Jonas Johnsen (Vaddnem) lij dalloj oasstám sijdav Strávvátjin, mij la udnásj bæjvváj fuolkke æjggu. Sijddan ij aktak dasti áro, ja le guoros læhkám moadda, moadda jage. Amund Johnsen ároj divna mánná- ja

nuorra jagijt Strávvven ja danna vilá ároj, gá Ella Labbajn vállduj jagen 1934, ællosáme Henrik (Heika) Labba niejdda. Lagámus jagij maññáj Mielkkevágáj Bállágin jáhtin, gánná Amund vuohppas ællosujttuj oassálasstij, madi sujna ja Ellajn aj lidjin sierra boahhtsu.

Gá doarro álgij, Amund mañnenagi lávsságádiij aktan iehtjádij, duola dagu Vuohpes. Dán ájge javladuváj Henrik Labba virggáj biejjaj ienep svájnnasijt gá dárbahtij.

Amunda hárráj lidjin sieldes báhtusa. Akta báhtariddijis majt lávssij rájáj badjel, lij gávvimapparáhtta mañnen ja gávvij juohkusav báhtariddijis ja rádjálávssáj Svierigij váttseidijn. Ja sihke gávvá ja mujttalus báhtarimes soames avijssaj bádiij Svieriga bielen. Tuska delegasjávnná Stocholman dáv ájttsin, ja diedojn sihke namáj ja árromsajijn, de lij álkke tuskajda Amundav gávvnnat. Sån giddiduváj snjuktjamánon jagen 1943, vuostak giddagissaj Trámsán, ja nágin máno maññela sirdeduváj Grinij, dassta tuska Sachsenhausenij tjavtjan sæmmi jage. Danna sjattaj dasik doarro hiejtij, nievres dilen. Binná biebbmo, állo dænntjá ja báddásattjat lij sån hæggavádán skihpudagás. Javladuvvam le jut rijbadij dássju dan

diehti gá akta fáñngaguojmijis, giehtos Arnulf Øverland, biebbmotsuhtsev sujna juogij. Valla álos jábmin, huj álos. Valla Amund rijbadij. Røde Kors-páhke dilev buoredij doaro lähpan, valla gá bieddjis bussa báhtin giddagisájt viettjatjit de lidjin guojrre ja fámodime. Oanegattjav lij Svierigin ávdás gá ruoptus Bállágin jávsádiij. Ienemus oasse ælos lij gáhtum ja dajnas aj viessomuháv massáj. Sáj Ellajn mierredijga oarjás jáhtet aktan mánáj, gánná Amund bargogádiij ræjnnuhiddjen Dagali ja Skurdalen reinskompania ávdás Hardangerduoddarin. Ástij mañnenagi aj ietjas boahhtsujt ja sujttoadádiij Árdalsvárijn Valdresin. Jagen 1949 goadev ástij Tuftlian Geilon. 60-jagij álgon Amund hárdos sjattaj, ja gá lij bárnedis de vierttij boahhtsujt vuobddet ja jagen 1962 tsieggij niellja gámá mij uddni le nasjonpárka guovddelin, váj turisma sjaddá ádá viessomuj sunji, Ellaj ja 6 niejdajda. Dát viddnudahka le vilá dájman. Amund jámij jagen 1970, 63 jage vuoras. Ietjas tjierggis vásádusáj birra doaro jagijs ja sierraláhkáj Sachsenhausenis ittij vuojsa giehto...

